

GEBRUIKSAANWIJZING E M A HELLSCHRIJVER.

AANSLUITEN:

Het snoer met stekker en contrastekker, dat zich bij de schrijver bevindt, dient tot aansluiting aan het lichtnet.

Dit lichtnet moet beslist een wisselstroomnet zijn. Bij aansluiting op een gelijkstroomnet verbrandt de transformator. Weet men de spanning van het lichtnet, dan maakt men de schrijver van achteren open en ziet op de transformator een bordje gemerkt: 110 - 127 - 145 - 220 - 250. Bij ieder cijfer bevindt zich een gaatje en in een der gaatjes zit een schroefje met een zwart ebonieten kop.

Dit schroefje moet men nu bij dat getal zetten, dat overeenkomt met de spanning van het lichtnet, b.v. voor een 220 volts net bij 220, voor een 127 volts net bij 127.

Heeft men dit gedaan, dan kan de contrastekker in het daarvoor bestemde contact gestoken worden en later (als men gaat draaien) de stekker in het stopcontact van het lichtnet.

Naast de wisselstroomaansluiting bevinden zich twee zekeringen; indien het toestel niet werkt deze beproeven en eventueel vervangen.

Aan de andere zijde, eveneens aan de achterkant, ziet men vier contactbusjes. Hiervan worden er twee gebruikt voor aansluiting aan het radiotoestel of de lijn.

Een der aansluitingen komt steeds in de 0 en de andere in 5, 600, of 10.000. Men heeft dus drie mogelijkheden. Indien men de aanpassingsweerstand van de radio of de lijn niet kent, dan alle drie standen proberen en die stand gebruiken, die het beste resultaat geeft. Deze aansluiting mag men nooit met gelijkstroom belasten.

PAPIER OPZETTEN.

Men neemt een rol papier en steekt het losse asje in het gat van de kern. Men schuift nu de rol van rechts in de gleuf aan de voor-zijkant, zodat het asje in de ashouder past. Is de rol te groot, dan een deel van de rol afhalen.

Het papier wordt nu van onderen af naar de papiergeleider gevoerd. (Indien de rol niet goed zit, rol omdraaien) Het inktrolletje nu oplichten en de papierstrook tussen de worm en het schrijfmesje en tussen de trek-druk rollen doorvoeren. Het inktrolletje weer terug brengen en het papier is gereed voor het gebruik.

INKTEN:

Dagelijks, of eerder, indien het schrift flauw wordt, het inktrolletje naar voren uit de houder trekken. Met een klein kwastje en niet te dik, met zgn. kasregisterinkt insmeren. Even laten intrekken en het rolletje weer op de machine zetten. Wanneer de schrijver niet gebruikt wordt door middel van het heveltje, de linkse rol (drukrol) naar links brengen. Het inktrolletje wordt daardoor van de worm gelicht.

IN GEBRUIK NEMEN:

Radio of lijn aansluiten. Stekker in stopcontact.

Filter op 0.

Automat op Off en Mainswitch op On.

Als alles goed is ziet men nu het oog oplichten; wordt een signaal ontvangen, dan ziet men dit aan het flikkeren van het oog.

Om de motor te laten lopen drukt men nu op de knop "Start".

Het papier wordt nu tussen worm en mesje doorgetrokken.

Om goed Hellschrift te krijgen draait men nu de knop "Writing control" naar rechts tot een blauwe streep op de band verschijnt.

Dan weer naar links tot de streep verdwijnt en het schrift leesbaar wordt.

De sterkte kan men regelen met de knop "Volume control" en de snelheid van de motor met "Speed control".

Bij de juiste stand van "Speed control" blijft het schrift recht in het midden van het papier lopen.

Is de "Speed control" eenmaal ingesteld dan hoeft hieraan niet veel meer veranderd te worden. tenzij de netspanning niet constant is.

Heeft men last van storingen, dan kan men proberen, door de Filterschakelaar op 900 Hz of 1500 Hz te zetten, deze storingen weg te werken. Men verliest dan echter aan signaalsterkte en moet tegelijkertijd de "Volume control"-knop meer naar rechts draaien.

"Automat" gebruikt men alleen, wanneer de zender start en stopstrepen van de juiste lengte geeft. De machine start en stopt dan vanzelf.

Om de motor zonder "Automat" te doen stoppen, drukt men op de knop "Stop", totdat de motor stilstaat.

Men moet het toestel goed stofvrij houden en alle stof en papier-slijpsel met een zacht kwastje van de papiergeleider, de worm en het mesje geregeld verwijderen.

Kasregisterinkt kan men met spiritus wegnemen; af en toe de worm en het mesje met een lapje met spiritus schoonmaken.

De tandwielen met vet smeren en de lagers met dunne olie, maar men smere vooral niet te veel, daar olie op de wikkelingen en de collector van de motor aanleiding tot storingen geeft.

Men kan het gehele toestel uit de kast nemen door de vier schroeven in de bodem los te draaien. Eerst de papierrol afnemen en dan het toestel naar achteren uit de kast schuiven.